

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer

A legregyebb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

NO. 278. SZAM.

THIRTIETH YEAR

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, kedd, 1921. november 29.

HARMVINCADIK ÉVFOLYAM

EGYES SZAM ÁRA 2 CENT

NÉGY MILLIÁRD DOLLÁR AZ ÉVI MUNKABÉRVESZTESÉGE AMERIKA SZTRÁJKOLÓ MUNKÁSSÁGÁNAK

A new yorki szabók most folyó sztrájkjában a munkások minden nap egy millió dollárt veszítenek el fel nem vett bérekben.

AZ ÉVI MUNKÁVESZTESÉG ÁTLAGA 260 MILLIÓ NAP.
A kormány törekvései, hogy bírásokra vigyék a dolgot, mindig több sikerrel bíznak.

WASHINGTON, november 27. — A munkaügyi miniszterium hivatalnokai statisztikát készítettek az év munkáviszonyairól. A statisztika különösen érdekes adatokkal szolgál a nagy munkássztrájkokra nézve.

A kimutatás szerint az ország munkásnépe évenként négy milliárd dollárba menő összeget veszít el a sztrájkok, kizárások és más munkától távolmaradások következtében. Érdekes, hogy például ebben az évben, a mikor pedig oly nagy a munkanélküliség száma, a sztrájkok száma is mégis nagyobb lesz, mint bármelyik megelőző esztendő folyamán. Az 1921-ik év első hat hónapjában legalább is sokkal több sztrájk volt, mint az 1920-ik év megfelelő időszakában. Mire az újév megérjük, több mint másfél millió munkás veszítette el munkakijelentés bizonyos részét csak a kizárás által. A mi azt jelenti, hogy ugyanabban az időben és ekkor ennél sokkal nagyobb szám nem dolgozott: azok sem, a kik velük együtt vonakodtak dolgozni. A munkaügyi miniszterium nem tudott pontos adatokat összegyűjteni a sztrájkok miatt így nem dolgozó munkások pontos számára nézve.

A kimutatások szerint az átlagos sztrájk ezer embert von el a munkájától, bár vannak viszont sztrájkok, a melyekben sok ezer férfi és nő munkás marad munka nélkül. Azt is mutatják az adatok, hogy a legtöbb sztrájk eltart két hétig, mielőtt megérezhető lenne a munkaadó és a munkások között.

Vegyük például magát a new yorki szabósztrájkot. Azt mondják, hogy a munkások és a munkaadó együtt vesztesége naponta egy millió dollárba megy. Az ilyen nagy sztrájkoknál nehéz meghatározni a munkaadó veszteségét, mert hiszen az nem más, mint felbecsülése annak a valószínű üzletnek, amit a munkaadó megkötött volna, ha a sztrájk meg nem bontja vállalatát.

A kormányban van egy országos egyeztető hivatala, mely országos propagandát folytat a végből, hogy meggyőzze egy munkásokat, mint a munkaadókat arról, hogy a sztrájk vagy a kizárás eszközénél sokkal okosabb eszköz volna az egyeztetés és bírások. A hivatal harminc ilyen egyeztetésre hivatott bírói alkalmazott a nagypári városokban. Ezek a bírák minden elkövetnek, hogy a nagyközönségnek, a munkaadóknak és a munkásoknak egyaránt tudomásukra hozzák, hogy a városban van egy ilyen hivatalos kormányközeg, a kinek az a feladata, hogy az ilyen nagy munka- és pénzvesztéseket elkerülhetővé tegye. A kormány adatai azt bizonyítják, hogy ezekben a városokban a sztrájkok száma állandóan csökkenőben van.

Davis munkaügyi miniszternek és miniszteriuma főtitviselőinek az a meggyőződése, hogy egy munkások, mint a munkaadó között a hangulat mindig kedvezőbb ezek iránt a kormány-egyeztetések iránt. Természetesen a kormány nem avatkozik bele a munkáviszákba addig, míg meghívást nem kap rá vagy az egyik, vagy a másik fél részéről. Ezt a megszorítást maga az egyeztető-hivatali felállító törvény köti. A sztrájkoknak több mint a felében nők is szerepelnek. Ezek közül a sztrájkban volt női munkások közül több mint 500.000 tagja valamelyik munkásszervezetnek, mely az American Federation of Labor kötelékébe tartozik. A női munkások éppen olyan elhatározottsággal mennek sztrájkba, mint a férfiak, és éppen olyan kitartóan sztrájkolnak, mint ezek. A munkásszervezetek női tagjainak száma állandóan növekedik.

Az átlagos ipari munkás körülbelül húsz munkanapot veszít el évenként betegség, baleset, sérülés vagy más személyi okok miatt. Minthogy az országban most körülbelül 13.000.000 ipari munkás van, a betegség és személyi okok miatt elveszített munkanapok száma így egész évben és az egész országban 260.000.000 munkanapra megy. Napi 5 dollár munkabért véve alapul, a munkások évi munkabérvesztesége a sztrájkon kívüli okok miatt 1.300.000.000 dollárba megy. Ezt az összeget azonban bátran lehet két milliárdnak is számítani, mert még ma is sok munkás keres naponta dolláron felüli munkabért is. A munkanélküliségi konferencia befejeése szerint az 1920-ik és 1921-ik év gazdasági és ipari válsága az ország munkásszáma körülbelül tíz milliárd dollár munkabérveszteséget okozott. A fokozatos javulással egyidejűleg csökken a munkanélküliség száma is. Ezt a számot ma aligha lehet két és fél milliónál nagyobbra tenni, de lehet, hogy már két milliónál nem nagyobb. Januárban több mint három millió munkanélküli volt az országban; számuk a nyár közepén csaknem megkétszereződött, míg most már állandóan csökkenőben van.

VADÁSZÁS KÖZBEN HASBÁ LÖTTE SAJÁT MAGÁT.

ROGERS, O., nov. 27. — John Arthur Smith, young-stowni lakos bot gyantát használt vadászás közben gyeverét, mely elűsült lövege a saját hasába fordult. Az East Liverpool Hospitalba szállították, ahol állapotát reménytelennek mondják.

A VILLÁMCAPÁS UJABB GYÁRTELEPET GYUJT FEL.

WOOSTER, O., nov. 27. — A Wooster Equity Co. gyártelepét érte a téli villámcsapás gyújtó ereje s a nyomában támadt tüze az épületben és a raktárban \$10.000 kárt okozott. Sok buza, liszt és takarmány pusztult el.

OLAJFORRÁSRA TALÁLTAK EGY SZOMSZÉDOS FARMON

NEWARK, O., nov. 27. — A The Canton Oil and Gas Co. gazdag olajforrásra talált a Lyons-farmon északkeletre a várostól. Hozamát 75 hordóra teszik.

A konferencia hamarosan újra kezdi a tengeri fegyverkezés tárgyalását

A kínai kérdésben ismét fontos határozatokat hoztak a postaszolgálatot illetően. — A Harding nemzetegyesülési terve mindjobban az érdeklődés központjába kerül. — Az angol miniszterelnök a közeli napokban Amerikába indul és januárig itt marad. — Pesszimista hangok hallatszanak az angol sajtó hasábjain a konferenciáról.

WASHINGTON, november 27. — A tengeri fegyverkezés mérséklésének a kérdése, amely a távol kelet dolgainak tárgyalása közben lekerült, a konferencia teljes ségének napirendjéről, arra a pontra ért, amikor újból elfoglalhata az érdeklődés központját a konferencián. Mint tegnap jelezték, úgy az angol, mint az amerikai szakértők elkészültek az amerikai javaslat részleteinek kidolgozásával és készen állnak arra, hogy a teljes konferenciának a hét elején jelentést tessenek. Japánra vonatkozóan ez egyelőre el nem mondható ugyan, azonban bizonyos, hogy ez sem fog abba a helyzetbe jutni, hogy a konferenciát késleltetnie kellene.

Az amerikai álláspont szerint a kérdés súlypontja az erőerény a három tengeri nagyhatalom között és ezért bizonyos az, hogy e körül a kérdés körül fog majd lefolytatódni a vita hamarosan.

Az amerikai kiküldöttök biztosra veszik azt, hogy hamarosan ismét sikerülni fog a fegyverkezés kérdését az előtérbe helyezni és egyelőre felrététetni a keleti kérdéseket. Azt is remélik, hogy ez nem fog az utóbbi-nak kárára lenni.

A konferencia, mint bizottság tegnap ismét Kinával foglalkozott, még pedig az azal a kérdéssel, hogy helyes lenne-e az idegen postaszolgálatot Kinában megszüntetni. A konferencia úgy határozott, hogy az idegen postaszolgálatokat ki kell vonni Kína területéről, amint ennek a megfelelő ideje elkezdik. Egy albizottság Lodge amerikai szenátornak vezetés alatt már meg is szövegeztet egy határozati javaslatot, amely a konferencia álláspontját mindenben fedi.

Az új egyesülés.

Harding elnök nem hivatalos formában megette az első lépéseket arra, hogy a mai konferencia elvét állandósítsa. Az elnök most adja a hatalmaknak a tudomására a maga vonatkozó tervét, amely lehetővé tenné a nemzetek ko-operációját a jövőben.

HÁJHÁL CSÖKKENTÉSÉT ELHALASZTANI KIVÁNJÁK.

WASHINGTON, nov. 27. — Tinkham massachusettsi képviselő a képviselőház kivasálatot nyújtott ma be a Ház elé, hogy az Egyesült Államok ne járuljon addig hozzá tengeri haderejének bármily csökkentéséhez, amíg az angol-japán egyezmény hatályon kívül nem helyezik, avagy oly megegyezéssel nem pótolják, melyben az egyik fél az Egyesült Államok.

AZ ARMOUR CÉG TELEPÉT A MUNKÁSOK URALJÁK.

BUENOS AIRES, nov. 27. — J. C. MacBey kanas city-i lakos, az Armour hús-vágó vállalat egyik tagját Santa Cruz-ban, Patagóniában elfogták s válságjűz fizetését elhurcolták a sztrájkoló munkások és banditák, az ideérkezett jelentések szerint. Ugyanazok magukhoz ragadták az egész telep vezetését. Megerősítő csapatokat küldöttek a helyszínre. Az ott szolgáló teljesít lovascsapat több banditát megölt a telep környékén.

FELMERÜLT AZ A TERV, HOGY A CSATAHAJÓKAT ALAKITSÁK ÁT SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ FORGALOMRA

A szakértők nem tartják lehetetlennek és tudrágának az ilyen átalakítást; javítóhajókká átalakításuk már sokkal többre kerülne.

UJ KILÁTÁSOK A HAJÓÉPÍTŐK MUNKÁJÁRA.

A konferencia ugyanis nagy csapást mér az amerikai hajóépítőkre: kereskedelmi hajó itt nem kell.

WASHINGTON, november 27. — Az amerikai kormány érdekelt körei már is sokat tanakodnak a felől, hogy miként lehetne az elpusztítottak megmenteni azt a három csatahajót, melyet most építenek, de a melyet nem fognak felszerelni a Hughes külügyminiszter tengeri fegyverkezés-csökkentési tervének végleges elfogadása és életbeléptetése esetén. Azokról a módokról tanácskoznak, hogy hogyan lehetne ezeket a hajókat

BECIKKELVEZIK AZ EGYEZMÉNYT

PARIS, november 27. — A szövetséges nagykövetség tanácsának utasítására az osztrák kormány aláírta az október 13-án a nyugatmagyarországi birodalom dolgaiban Velencében Magyarország megkötött egyezményt. A francia sajtó megjelölté állászerével fogadják az egyezményt, mert ez az egyezmény a békeszerződés területi intézkedéseinek változtatását jelenti és mint ilyen a jövőben precedensül is szolgálhat. Az egyezmény végrehajtása különben némi nehézségekbe is fog ütközni.

A határozatok szerint ugyanis Sopron környékén népszavazást kell folytatni, amelynek eljártása a következő lenne: Magyarország mindenképp ki kell írnia Nyugatmagyarországra a népszavazás vidékeiről is kell vezénylnie az ott elhelyezett két zászlót. Amikor ez megtörtént, a főhadiszármazást vezénylő osztrák és magyar kiküldöttek segítségével, míg az osztrák kormány szövetséges csapatoktól gondoskodik. Ezután néhány hét múlva megtartják a népszavazást.

A Kreiser követsége

Nem valószínű, hogy Ausztria a híres hegedűművészt küldje követe gyantát.

WASHINGTON, nov. 27.

A külügyminiszteriumba még semmi hír sem érkezett a felől, hogy Ausztria kérdése tette volna Fritz Kreislernek, a híres hegedűművésznek követe kinevezését. Arról már értesült a washingtoni kormány, hogy a híres Richard Strausztól, a híres zeneszerzőtől származik, aki azt mondotta, hogy az osztrák kormány Kreisler szemelét ki erre a fontos állásra.

A KINAI "VAKUTASOKAT" KI KELLETT FÜSTÖLNI.

NEW YORK, nov. 27. — Az Esther Dohar szállítóhajó elő-reteszéből tizenöt kinaut úgy kellett kifűstölni, mert nem tudták őket kicsalni sehogysm. Még augusztus elején lopták be magukat a teherhajóra Calcuttában s a hajó kapitánya adta ki a parancsot, hogy bocsássonak fűstöt közéjük. Előbujva a várhivatalnokok vették őket őrizetbe s a hajó egyik fűtőjét, King Ah Nai-t letartóztatták s öt vonják felelősségre azok becsapásának megkísérléséért.

Az olaszok szidják a franciákat

Óriási franciaellenes tüntetések az olaszok nagy városában.

ELÉGETT ZASZLÓ.

A hangulat a Schanzer cáfolata dacára is izzó marad.

RÓMA, nov. 27. — A washingtoni konferenciával kapcsolatban itt hírek terjedtek el, mintha Briand francia miniszterelnök becsületlen nyilatkozott volna az olasz hadseregéről. Ezekre a hírekre kitört az amugy is izzó gyűlölet a franciák ellen és hatalmas tüntésekben, rendezvényekben nyilvánult meg. Schanzer szenátor, a washingtoni olasz költötség vezére azt kábelzte ugyan, hogy az inkriminált nyilatkozat nem történt meg, azonban a már lámpa kapott szenvedélyek ekkor sem igen lehetett elfojtani. Della Torretta külügyminiszter nyilvánosságra hozta Schanzernek következő táviratát:

"Az az incidens nem történt meg. A bizottsági tanácskozás a vita élénk volt ugyan, de végig korrekt. Briand kifejezte a francia nézőpontot, míg én erősen kitartottam az olasz mellett. Briand beszéde azonban semmi esetre sem lehetett sértő Olaszországra nézve."

A római tüntetések során ötszáz diák gyűlt össze a francia nagykövetség épülete előtt és ott gyűlést akart tartani. A diákok a rendőrség felszólítására sem távoztak, mire a lovaság közbeavatkozott és szétszórta a tüntetőket.

A római tüntetéseket nyomom követték hasonló tüntetések Turinban, Velencében, Firenzében, Nápolyban és Génában. A turini tüntetések során az olasz diákok támadást intéztek a francia konzulátus ellen, betörték az alaklakt és megromlították a butorzatát. A tüntetők egy francia zászlót nyilvánosan elégették és Franciaország ellen kihívó proklamációt szerkesztettek. Háromszáz katona volt szükséges, hogy a tüntetőket szétszórhassák.

Velencében a katonaság kordont vont a francia konzulátus épülete körül és szétszórta a tömeget, amely tüntetői akart.

Nápolyban a francia konzulátus épülete előtt tüntetett a tömeg és lovas katonaság attackjára volt szükség, hogy a tüntetés elfojtható legyen. A rendőrök és a tüntetők itt valóságos revolverharcot folytattak, a melyeknek során többen meg is sebesültek. Itt is elégették egy francia zászlót a nacionalista diákok.

A sajtó nem tagadja ugyan nyilvánosan a Schanzer cáfolatát, mégis némileg kétkedve fogadja azt és arra hívja fel a kormányt, hogy vizsgálja során állapítsa meg azt, hogy Briand részéről történt-e sértés avagy nem Olaszországgal szemben. Az egyik lap rámutat arra, hogy az egész megrint csak a titkos diplomáciának köszönhető. Ha a gyűlések egész anyagát nyilvánosságra hozzák volna, akkor ilyen állítólagos félreértések meg nem történhetek volna.

A hátralékosok

25 centet csomagolási és szállítási költségekre. A NÉGY SZINBEN nyomtatott mestermunka számba menő naptárt ugyanis csak azon előfizetőinknek küldjük meg, akik

25 centet beküldenek a póstköltségre és az előfizetésük rendezve van. A Naptárunk karácsony előtt készen lesz, tessék hát sietni a 25 cent beküldésével és rendezzék fizetésükrüket

A hátralékosok

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.

(An Ohio Corporation. Dr. Andrew Csorna, President; E. K. Ujváry, Sec'y-Treas.)

Founded by:
E. I. KOHÁNYI **KOHÁNYI TIHAMÉR**

DR. ANDREW CSORNA, Editor

Edited and Published at Szerkesztőség és Kiadóhivatal
700-710 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.

Telephone: Bell, Main 3524, Central 1227.

ELŐFIZETÉS: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$2.00; hat hónapra \$1.25; három hónapra \$0.75. Külföldi előfizetőknek egész évre \$3.00; hat hónapra \$1.75; három hónapra \$1.00. Magyarországon és Európában egész évre \$2.50; hat hónapra \$1.50; három hónapra \$0.80. Éves előfizetési díj: \$2.00; hat hónapra \$1.25; három hónapra \$0.75. A kéziratok és a nyomatok a szerkesztőségbe csak akkor kerülhetnek, ha a szerkesztő által megadott címre kerülnek. A kéziratok és a nyomatok a szerkesztőségbe csak akkor kerülhetnek, ha a szerkesztő által megadott címre kerülnek.

Entered at the Post Office, Cleveland, O., and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

Easter Office: New York-i irodánk címe:
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.

Üzletvezető: Joseph Harvath, Manager.

Magyarország királya.

A BÉCSI internacionális hirmalmok abban különböznek az istenek malmaitól, hogy gyorsan és erőszakosan örülnek. Ez iparág legújabb produktuma elégedő népszerűséget szerzett magának arra, hogy méltó legyen egy támadó nyilatkozatra a román kormány részéről — az a mese, hogy Magyarország és Románia új kettős monarchiát fognak alkotni, amelynek Ferdinánd lenne a királya.

Semmi kétség, vannak magyarok, akik az elintézésnek ezzel a módjával nagyon meg lennének elégedve különösen ama főurak, akiknek birtokai Erdélyben román fennhatóság alá kerültek. Ezek az urak úgy okoskodnak, ha sikerülne nekik Ferdinánd számára még egy trónt szerezni, ő bizonyára nem lenne velük szemben hálátlan.

Ellenben Ferdinánd, ugyilátszik, bölcse férfiú. Jól tudja azt, amit kétségkívül a román államférfiak is tudnak, hogy, bármi lenne is az eredménye egy ilyen egyesülésnek Magyarországra nézve, Romániára nézve csak szerencsétlen lehet.

Különböző, de épen ilyen erős alapú ok van a beszédnek, hogy a magyar trónra egy angol, vagy olasz herceget fognak meghívni. Nem kell ugyilátszik hitelt adni. Ha Magyarország majd elindul, hogy királyt keressen, a választás nem a nagy, hanem a kis nemzetek uralkodóházaira fog esni, minden valószínűség szerint a semlegesekre.

Szerencsére ott van Skandinávia, a foglalkozás nélkül levő királyi sarjadékok rezervoireja és Magyarországnak nagyon nehéz lesz még egy uralkodó családot találni, amely olyan rosszul fogja az országot szolgálni, mint ahogy a Habsburgok tették.

NEW YORK TIMES.

Egyesült erővel.

AZ EMBER természetének egyik alapvető vonása a gyanakvás. Egyike a legerősebb ismérveinknek. Talán az ősi állapot tudatlati maradványa a gyanakvás, a félelem a megzörrenő bokortól — hátha ellenség bujkál megetté, vagy vadállat? Talán a folytonos rettegésből, a kényeszeres óvatosságból maradt meg ez az érzés bennünk, a gyanakvás — a jaj, vajjon mit akarhat tőlem? érzése, szemben állni valakivel és aggodó kíváncsisággal próbálni kiolvasni a szeméből, hogy mit rejt el a szavai megetté?

Érdekes, hogy az ember "a másíkról" bármilyen rosszat képes feltételezni. Néha szemrebbenés és szemhunyorítás nélkül.

A nemzetek élete nagyon hasonlatos az emberek életéhez.

Amilyen gyanakvó az egyes ember, éppen olyan gyanakvóak a nemzetek. Szemrebbenés és kételkedés nélkül hajlandóak elhinni a többiről bármilyen lehetségetlenebbet is. A nemzetek élete épen úgy háborúkban tellett el, mint az egyes ember élete — talán innét maradt a nemzeti öntudatban a gyanakvós magva, amely pillanatokat alatti képes teremteni.

Nincs ember, aki magát jónak, becsületesnek ne tudja — vagy legalább is a saját gazsági számára ne tudja azonnal megfelelő magyarázatot adni és közben embertársáról ne tételezzen fel minden rosszat. Nincs nemzet, amelyre ez a megállapítás szintén ne illenék rá.

A nemzeti öntudatban napnál fényesebben él — mint vagyunk a világ első nemzete, mint vagyunk a legjobbak, a legokosabbak, a legvértékesebbek, a legönzetlenebbek.

Ezzel az eggyel legyenek tisztában Washingtonban — és minden nehézséget elintéztek. Merjenek egymásnak bátran a szemébe nézni és lássák meg, hogy minden nemzet képviselőjének öntudatában ez a "mi vagyunk a legkülönbek" tuday lángol. Ha ezt meglátják, azonnal rájönnek, hogy mindannyian egyformák, tehát nyugodtan, hátsó gondolatok s gyanakvások nélkül tárgyalhatnak egymással.

Abban a pillanatban, hogy az igazságot meglátja valaki, már meg is érti.

A washingtoni konferencián egyesült erővel kell dolgozni. A világ érdeke ettől függ, ettől az alapos kooperációtól. Ez az együttműködés azonban addig nem jöhet létre, míg gyanakvók vannak a társaságban. Gyanakvók pedig addig lesznek, amíg az álarcot mindenki le nem dobtá.

Vannak atlétaik, akik álarcban birkóznak. Ezek nem akarják, hogy a közönség felismerje őket — de eggyuttal nem is számíthatnak arra, hogy a győzelmük esetében az emberek ismerjék őket, megjegyezzék a nevüket.

A washingtoni porondon álarcos birkózók nem jelenhetnek meg.

Ha valaki az igazságért küzd, méltó arra, hogy az arcát mindenütt lássák. Ha pedig nem azért küzd, kiltázza a versenyből, akár álarc van rajta, akár nincs.

A szingaporei színházban.

Egy "előkelő" előadás.

KÉT ANGOL állott a színház bejáratánál és tágra nyílt szemmel figyeltek, bár előkelő, hűvös, sőt hideg arcuk igyekezett a márvány simaságot felőlteni és ősi brit szokás szerint az indulatokat nem elárulni. Mind az a törökveskű azonban nem tartotta vissza őket attól, hogy csodálkozásuk tárgyát — a szingaporei színházat — meg ne írják az egyik londoni napilapba.

Itt olvastuk mink is a dolog annyira érdekes, hogy az ő nyomukon mi is sietünk egyet-mást között a szingaporei színházba. Már csak azért is, hátha akad valaki, élelmes színházi ember, aki esetleg leutánozza a színjáratot és a formáját — utóvégre ezek a színházi emberek folyton valami újdonságon törnek a fejüket. Itt ez mindenképpen nagyserű újdonság lenne.

"Este félkilenc óra tájban léptünk be a színházba — írják az angolok — és akkor az előadás már javában folyt. Már délután három óra óta folyt.

Az általános szokás az, hogy az előadás három óra felé kezdődik és körülbelül éjfél tájban fejeződik be.

Ime, ezt a szokást az amerikai színházi emberek mindjárt eltanulták. Legalább adónak valamt a helyaráért.

De gyérnek tovább.

"A színpad a terem közepén van, amolyan emelvény, hasonlatos a bostoni számára emelt podiumhoz, ennek az az előnye, hogy a nézők körül ülhetnek és minden oldalról láthatnak.

A muzikusok nem ülnek a színpad előtt, hanem a hátuk megetté.

A színpad rendezés nem pirostra, hanem fehérre festik magukat. Az orukat különösen a primadonnák, főhétre szokták pingálni. Ugyilátszik, ez nagyon fashionable dolog.

Az az előadás, amit mi néztünk végig, előkelő előadás volt, finom színházban. Azért dominált a színpadon arca annyira a fehér szín. Minél elegánsabb egy színész, annál több fehér ruhát magára. Minél előkelőbb a színház, annál elegánsabb a színész.

A darab legfőbb szereplője az intrikus. Szingaporeban úgy okoskodnak, hogy a darab eseményeinek intrikus körül fordul meg, következőképpen, ez a főszereplő. Ezen ezért, míg az intrikus színész be nem jött a színpadra, — a színpadra, amilyen nincsenek díszletek egyáltalán — a közönség állandóan lármázott. Beszélgettek, fecségettek az emberek, átkibáltak egymáshoz padosorokon keresztül, egyáltalán nem törődve vele, hogy az emelvényen a színészek beszélnek. Igaz, hogy a színészek se zavartatták magukat, épen olyan nyugodtan folytatták a szerepeiket, mintha az emberek figyeltek volna rájuk. Ezeknek a színészeknek különben nagyon szép ruhák vannak, nagyon gazdagon öltözködnek, selymekbe, bársonyokba, gazdagon kímizt ruhákba, tele vannak ékszerekkel is. Ezzel szemben a muzikusok nagyon rongyosak. A színpadon emelvényen rongyokban ültek ott. Sőt volt közöttük kettő, akin még rongyok se voltak.

Az előadás akkor lendült fel igazán, mikor bejött az intrikus és azonnal elkezdett a hős ellen intrikálni. Ennek az intrikálásnak meg is volt a maga eredménye — jött négy rabló és megölté a hóst. Ott fekték a hero a színpad közepén és erre a primadonna oda állott a hulla mellé és nem kevesebb, mint harmincegy percig siratta — a legmagasabb fáseltávol, amit eddig hallottunk.

A fáseltávol olyan magas volt, s az előadás annyira elhúzódt — a primadonna éneke után a hős, a szerző jóvoltából feltámadt és erre az intrikus elkezdte a gazsági elöltről — hogy nem voltunk hajlandók tovább szenvedni és elhúzóztunk.

Így írják le az angolok a szingaporei színházat.

Hogy írják le egy szingaporei a mi színházainkat?

PALINKÁT SZALLITOTT S NINCSEK PENZE BIRSÁGRA.

MÁRYSVILLE, O., nov. 27. William Heaston, aki St. Parisban lakik, nagy bajban van, mert palinkaáru szállítási díjért 1000 dollár bírság és a költségek megfizetésére kötelezte a bíróságot 100 dollár bírsággal sújtotta a birtokában talált palinka miatt s nincs pénze ezek kiegyenlítésére. Őt esztendőnél többet kell tennie a columbiusi dologházban, ha nem tudja ezeket kifizetni.

Nem zörög a haraszt ...

A Szabadság részére írta: Dr. Alexander Bernát.

NAGYON szeretem és tisztetem a közmondásokat, tudom, hogy évszázadok bölcsesége és milliók tapasztalata szől belőlük. Az élet mindennapi rendjében nagyon utbaigazítanak bennünket, emberi dolgok és karakterek megítélésében nagy hasznunkra lehetnek. Van is nagy tekintélyük és tiszteletük. Ha a nép közt egy közmondást tudnak idézni álláspontunk támogatására, többnyire nyert ügyünk van. Ezt a népszónokot is tudják és jó közmondásokkal oda vizszik hallgatóikat, ahová akarják.

De ha úgy is van, a közmondás tekintélyével könnyű visszaélni. A közmondás átlagos igazságot hárít és az átlagos igazság ép annyiszor igaz, mint nem igaz. Ha azt mondom: *Nézd meg az anyát, vedd el a lányát, mily szörnyű igazságtalanság rejlett akkor ebben, ha egy rossz nőnek jóvávaló leánya van!* Ez épséggel nem ritka eset, de a közmondás a maga vaskalapásával agyonüti a szegény jóvávaló leányt. Ez nem tud boldogulni, ezt nehéz férjhez adni, mert a közmondás éreghangon bömböli: *Nézd meg az anyát. Ha ez sem elég, akkor egy másik példaszó siet segítségre az elsőnek: *Az alma nem esik messze a fájától.* No most tessék ebből kigizolni! Pedig rossz anya gyermekének ugys súlyos a helyzete, avval gyöngöden kell bánni, bizalmat mutatni iránta, hogy bátorítsuk a jó útra térésében.*

De az mind semmi e címhez említett példaszó képepe. Ez nemcsak nem átlagos igazság, és ép oly gonosz, mint ostoba nemes. Ezt az ördög találta ki. Ez annak a pokoli receptnek a szülőltéje, hogy rágalmazzáll bátran, mindig ragad valami. Ez igazabb mint ez a közmondás. En a harasztzörgést még soha sem vettem komolyan a számba, ha ez megessék rajtam, pofon ütöm magamat, amint kedvem van nem pofon ütni, hanem ököllel arcul vágni azt, aki mint argumentummal él vele. Hogy lehet azt mondani, hogy a haraszt nem zörög, ha nincs valami ok rá, legalább valamisze ok? Hiszen épp ellenkezőleg, a száraz, utálatos, élettelen haraszt mindig ok nélkül zörög. Minden kis szelől mozgatja, zörgeti. Ezt a kis szellőt tekintve a közmondás elégedő oknak? Ezzel lehet egy becsületes ember hírnevét rontani?

Légy becsületes, tisztaleki, jóvávaló, jótékony, önzetlen, stb., s ez már elégedő ok, hogy a gonoszok mozogjanak és kitaláljanak rád valamit. Erre kellett volna példaszó csinálni! A gazemberek, a hitványok elpusztulnak, ha a jóvávaló virágznak, boldogulnak, tehát rágalmazni kell őket. Kitalálni valamit. Az erkölcsi züllésnek mai korszakában a rágalom kedves, kedvelt és hangos foglalkozás. A tisztá nőre azt kell mondani, hogy szeretői vannak, a becsületes emberre, hogy csal vagy lop, a tisztviselőre, hogy megvásárolható és így tovább. Ezt nem kell nagyon határozottan hirdetni, mert akkor meg be is esukhatják a rágalmozást, hanem csak úgy odavetve, pl. "beszélj", "mondják", "én persem nem hiszem." Erre az ész nélküli lény, akit ilyenekkel be lehet csapni, egyszerűen csak észbe kap és azt mondja, "kérem, nem zörög a haraszt ok nélkül, valami csak lesz a dologban, a sógora is, kérem, vagy a néne, vagy a barátja, hja kérem, oly fennen hordja az orrát, lenézi a becsületes embert, stb stb." Ez emberi butaság, gondatlanság és gonoszság oly nagy, szinte feneketlen. És ily okatlan közmondásokkal még segítségére sietni, vétkes könnyelműség. Indítványozom, vessük a becsületes példaszók sorából! Nem lehet az, hogy azt a nép csinálta. Azt a rágalmozás céhe, ez a hatalmas céh, ez a legnépesebb céh a világban, kitalálta a maga gonosz praktikáinak istápolására. A haraszt majdnem mindig igaz ok nélkül zörög. A rosszak nagyon vigyáznak, hogy a haraszt ne zörögjön, úgy elbujnak, titkolóznak, vigyáznak. De a tisztességes, becsületes emberek, ártatlanságuk, tisztaságuk tudatában nem vigyáznak magukra, szinte kihívják a rágalmat, mely ily is mindig lesben áll, hogy prédájára lecsapjon. Azért a legtöbb esetben a haraszt zörgése nem bizonyít semmit, legfőkébb azt a latin közmondást *homo homini lupus*, az ember farkas az embernek, azaz ha embertársáról van szó rárohan, mint ha farkas volna. A haraszt zörgést emlegetők pedig a legutálatosabb farkasok.

A "vénlányok" napja
Páris városában.

St. Catherine napja Szt. Lajos városában.

A PÁRISIAK — latinok. Ragaszkodnak a tradícióikhoz, az ősi, középkori szokásokhoz, amik felkeltik bennük valahogyan az összetartozás gondolatát azoknak, akik már régen porrá váltak, bár egykoron ők ugyanazokat az ünnepeket ülték meg a St. Germain des Presses a Bourbon palota körül.

Középkori szokás Szent Lajos városában a Szent Katalin napjának megünneplése. St. Catharina napja a vénlányok ünnepe. Vénlány pedig Párisban az, aki elérte a huszonötödik életévét.

Ezen a napon a város a vénlányoké, akik kosztümösen, vídián, esetleg a vénlányokukat jelző fejükövel a fejükön, járják be az utcákat és mulatóhelyeket. Ugyanígy tettek már a Lajosok korában és ugyanazt eslekezik ma is, az ud 1921-ik esztendőjében.

Az írják különben, hogy az idei St. Catherine napja óriási vidámság között folyt le. Az idegenek szájáttá álltak meg a Rue de Rivolin, meg a boulevardon és eleinte nem tudták, mit jelent az a sok lány és fiu az utcákon, mit jelentenek a kosztümök — a legtöbb lány az első császárság korabeli ruhákba öltözött és a fehér ruhák ragyogtak a drága naplatsében a Luxemburg palota kertjében — mit jelentenek a ragyogó fogorok, a nedves szemek, a nevető szájak, mit jelentenek a nagy borjások és abszint hörgölőket a kávéházakban?

Azután megtudták. És akkor ők is elvegyültek az ünneplés sokaságában és együtt nevettek a nevetőkkel, akik pedig szívóbb végzik a mesterségüket a városban, amelynek minden

A pénzhamisítók a mult emléke.

Művészek és amatőrök.

HIABA, néha nagyon is közölről érzi az ember a mulandóság szelét. S hogy e szél néha milyen sarkokból fúj — az ember nem is hinné.

Itt van például Thomas I. Porter chicagói rendőrkapitány, a főkapitányság pénzhamisító osztályának a vezetője. Porter kapitány a napokban a melankólia egy bizonyos nevével nyilatkozott arra vonatkozólag, hogy — hiába, a régi világ elmúlt és a mai világ nem olyan, mint a régi volt.

S hogy a melankóliája kikékel áll szoros kapcsolatban? Jól sejtji a nyájás olvasó, a pénzhamisítókkal. A derék Porter kapitány a régi módi pénzhamisítókat sajnálja.

Körülbelül olyanvalami érzés lehet ez nála, mint mikor a magyar ember sajnálattal vegyes romantizmussal beszél a Sobra Jókák és Róza Sándorok idejéről. S összehasonlítja azt az időt a mai kapucyatórok idejével.

Körülbelül ilyen összehasonlást tesz Porter kapitány is. — Kérem szépen — azt mondja — a régi pénzhamisítók mások voltak. Mondhatnám, művészek voltak. Ezek a maiak. Ezek mükedelő, amatőrök, akik a régiéknél még a nyomába se érhetnek.

Csodálatos, hogy régen, sokkal primitívebb eszközökkel, mennyire jobb munkát végeztek a pénzhamisítók, mint a maiak, a egyszerű szerszámaikkal és gépekkel. A régiéket többnyire még a szerzőm is maguk csinálták. A maiak bemennek a boliba és megveszik a szerzőmöt. Igaz, hogy nép is én fel ez a szerzőm azokkal a szerzőmökkel.

A pénzhamisítók — a mult emléke. A pénzhamisítás lassan-lassan az elveszett művészetek sorában lép. A régi pénzhamisítók, azok még utáltak. Tyúkoc estekről — harminc évvel vagyok ebben a departmentben — tudok estekről, mikor három, négy esztendőig csinálták a platíntó ámról a nyomást eszközözték. De olyan munka is volt az a legminociózusabb munka a világban. Nem is lehetett egykönnyen felismerni. Még a leggyakoriabb szem se volt képes felismerni. Néha esztendőket kellett, amíg be tudtuk bizonyítani, hogy a pénz hamis. Eméltsem egy este, mikor a legkomplikáltabb vizsgálóknak kellett a csibészek által kibocsajtott húsz dolláros bankjegyek alvotni, míg végre sikerült annak hamis voltát megállapítani.

A maiak? Csak ránéz az ember a hamis pénzre, már messziről meg lehet mondani, hogy nem jó. Ordít a hamiság róla. Ordináré munka. Vacak, diletáns munka. Minek foglaloznak ilyen emberek pénzhamisítással?

Érdekes, hogy az igaz pénzhamisítók, akik már kiöltözték a büntetésüket a különböző börtönökben, nem azért nem mennek ám vissza pályájukra, mert a börtön valami erkölcsiös lényeket faragott belőlük. Dehogy. Azért nem, mert undorodnak attól a konkurrenciától. Büszkéik a művészetükre, nem hajlandók diletánsokkal versenyezni. Inkább visszavonult, becsületes életet élnek.

Porter kapitány hangjában valami melankólikus élsiméres csendült meg.

Porter kapitánytól különben egész múzeum a hivatalos helyisége. A nagy "cetek" mind megtalálhatók nála, a falon, berámázott hamis bankjegyek formájában és leírásokban, hivatalos jegyzőkönyvekben és a lapok kiadványaiban. Ezenkívül kis áruvágysekre nyek őrizik a nagy csetek emlékeit, a gépeket, a platnikat, a festékeket, a papírosokat és a többi.

Es ezek a múzeális emlékek, tanúbizonyságok tesznek róla, hogy Porter kapitány igazan igaza van. Ezek a régi pénzhamisítók, ezek értették a dolgukat, művészi voltak a gazságuk, meg volt bennük a művész inuenciája és meg volt a zeni makacs kitartása, de meg volt bennük a művésze húsága is, — csak tökéletes akartak kiadni a kezükből.

Ami viszont ületileg is nagyon praktikus volt nekik. Mindent összevéve, érhető Porter kapitány melankóliája — hiszen az egész életét sajnálja tulajdonképpen, mikor ezeket az időket és embereket sajnálja. Mégis, azt hisszük, sokkal jobb, hogy a pénzhamisítás dicső mestersége kezd az elveszett művészetek sorába lépni.

ITT AZ IDEJE

hogy megemlékezzék az óhazában maradt rokonairól. Ha azt akarja, hogy

KARÁCSONY NAPJÁN

hálával emlegessék az Ön nevét, küldjön pénzt mihamarabb általunk és biztos lehet, hogy a pénz karácsony előtt megérkezik. Néhány dollárral boldoggá tesz egy egész családot, mert ma néhány dollárért sok koronát kapnak odaát.

BOLDOGSÁG

költözik abba a hajlékba, ahol nélkülözést nem ösmernek. Magyarországon pénzért mindent lehet vásárolni. Tegye lehetővé pénzküldeményével, hogy gond nélkül nehézségek a szigúron túl élé.

Pénzküldési áraink a legolcsóbbak és leggyorsabban eszközöljük a kifizetéseket. Minden kifizetést a címzett sajátkezüleg aláirt eredeti nyugtájával igazolunk.

A legalkalmasabb és legbecsesebb karácsonyi ajándék itt Amerikában a

BETÉTKÖNYV

Lepje meg szeretteit bankunk betétkönyvével, melyet nevükre kiállítunk. A nálunk elhelyezett pénz nem csak 4 százalékkal kamatozik, de a betevő kívánságára bármikor visszafizetjük.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök

FŐULLET: 10 East 22nd St. NEW YORK a Bankpalotában

FILK: 1597 2nd Ave. cor. 83rd Street m. n. áll

300 MEXICÓBÓL HOZOTT KINAI LETELEPÜLÉSE.

SAN ANTONIO, Tex., nov. 27. — Vagy öt éven át maradt kétséges annak a 300 kínainak letelepedési ügye, akiket Pershing generális bűntető expedíciója végeztével magával hozott Mexikóba, míg végre most érkezett híre Washingtonból, hogy a kongresszus törvényhozási intézkedése részükre a végleges letelepedést megengedi. A generális ezeket a Mexikóban élt kínaiakat felhasználta annak idején, amiért a mexikóiak oly ellenséges indulttal viselkedtek irányukban, hogy 1917. február havában a visszavonuló sereggel együtt be kellett őket engedni az Egyesült Államok területére.

Elplántálta Virág Hagymáit? már.

Remek idő van most a plántálásra. A legkisebbes termelők ajánlják a Tulipán és Jacint plántálását, stb. a lehető legkésőbbre. Még mindig nagy választékunk van.

PAPIR FEHER NARCISZUS hagnya készletünk teljes, 65 cent tucatonként a mammoth nagyságúért és 55 cent tucatonként a rendesért.

HUSZ ÖLDALAS ÁRJEYZÉK INGYEN.

Johnson's Seed Store

2158 East 9th St. A Prospect-től délre. 276 77 V 78

MINDENNAPI ESET

hogy az otthon tartott pénznek szomorú vége van. Vigyázzon nebezen szerzett dollárjaira minden magyar, mert a mai nehéz viszonyok mellett kétszeres veszély fenyegeti.

Amikor a pénzt csekk, vagy Money Order alakjában címre elküldi, hogy helyezzem betétbe, nagy gondtól szabadul meg. Betéti könyvet kap, amelyből csakis Ön veheti ki a pénzt, akár személyesen, akár levél útján.

KISS EMIL Bankháza

133 Second Ave., New York, N. Y.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kizárólagos képviselője.

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet kizárólagos képviselője.

A M. K. Állam. Menetjegyjárodája kizárólagos pénzkiszárlási gyűjtőhelye.

A n... ver... ino

Az évford nagy vité vesztettük

HINDE

"Tört dő...

BERLIN met hadi...

Mint ed...

nyek rend...

terjesztés...

nyagyon he...

alapjául f...

llatt tudós...

fővezér mé...

telte azt a...

"kést dőf...

ba:" a ka...

ból az újs...

azt a kére...

lett Német...

seregének...

pezetének...

Mint edg...

nyek rend...

terjesztés...

nyagyon he...

alapjául f...

llatt tudós...

fővezér mé...

telte azt a...

"kést dőf...

ba:" a ka...

ból az újs...

A németek vereségük indokairól

Az évforduló újra felhozta a nagy vitás kérdést: "Miért vesztettük el a háborút?"

HINDENBURG SZAVA:

"Tört dőfték hátulról a hadsereg testébe."

BERLIN, nov. 27. — A német hadsereg összeomlásának harmadik évfordulója alkalmából az újságok újból felvetették azt a kérdést, hogy miért kellett Németország hatalmas hadseregének és egész háborús gépparkjának vereséget szenvednie?

Mint eddig mindig, a vélemények rendkívül eltérők, és előzetesítésük hangja még mindig nagyon heves. Keserű vádak alapjául fog szolgálni az a nyilatkozat, mit Hindenburg marsall tett a Hamburger Tageblatt tudósítója előtt. Az öreg fővezér még egyszer megismételte azt a megjövendölését, hogy "két dőfték a hadsereg hátát", a katonai vezéreket eszerben hagyta azok a polgári elemek, a kiknek őket otthon támogatniuk kellett volna.

A támadásra persze a polgári lapok egész serege adatnak a leközlésével válaszoltak, és különösen a Vorwaerts című lap közzölt sok hivatalos bizonyítékot arra nézve, hogy a háborút bizonyosan nem a polgári elem támogatásának hiánya törte le. Deutelmosem örnagy, a német sajtóiroda korábbi főnöke, a Berliner Tageblatt hasábjain azt írja, hogy a német nemzetnek katonai vezetőibe vetett vak hitte egészen a keserű végig kitartott. A nagy összeomlás akkor kezdődött, a mikor a német nemzet rájött a maga nagy tévedésére, hogy diplomatáknak és államférfiaknak is képzete a maga bálványait, holott azok nem voltak egyebek katonáknál, a kik a politikához semmit sem értettek.

Az egészen radikális sajtó még sokkal élesebb kritikát mond a katonai oszód felett. A Freiheit hosszú cikkben mutatja ki, hogy hogyan esaltak és áltattak rendszeresen a német nemzetet katonai bálványai, annyira, hogy az otthon levőknek sem jellemték sem volt a frontok katonai helyzetéről, mert a legfelsőbb hadvezetőség szándékosan hamis híreket terjesztett.

Ezek a vádak természetesen dühös tagadásokat váltottak ki a konzervatív újságok íróiból. A Tageszeitung haragosan dörög azok ellen a hitvány igaztók ellen, a kik már régóta forgatják kezükben az árulás fegyverét. Reventlow gróf az Abendblattban kijelenti, hogy Németországot nem a Foch lángese, sem nem az angol blokádtörte össze, hanem a német front mögött dolgozó katonaszokevények és árulók mértékelt és ragályos munkája, a kik a forradalmi irányzat beteges csiréit beoltották a nemzet és a katonaság lelkeibe.

Koester Adolf, a szocialista miniszterium egyik volt tagja, azt írja, hogy a hátulról dőftött tör meséje a legesalfább és legbárgyabb háborús legendák egyike. Koester hivatalos okmányokra hivatkozik, a melyekben a vezető tábornokok maguk jelemtették, hogy a német hadsereget féltékeny és alaposan elverték, tartalékjuk pedig nem volt elegendő; a szövetségesek felszerelése úgy emberben, mint hadianyagban jóval fölötté a mint a németeknek és az angol blokádt csakugyan a torkát szorongatta Németországnak. Nem volt ehhez a bolshevizmuskak vagy a békeirányzatnak semmi köze, mondja az író.

Nagy kérdés, hogy eljön-e valaha is az az idő, a mikor minden német egy véleményen lesz arra a kérdésre nézve, hogy miért verték meg őket.

Bizonyos ételek, a melyek több tápanyagot tartalmaznak, értékesebbek másoknál.

Scott's Emulsion

telítve van azokkal az alkotórészekkel, a melyek nélkülözhetetlenek a növeshez és erősödéshez.

Scott Bowne, Bloomfield, N. J. NALUNK KÉSZÜL TOVÁBB!

KI-MOIDS

(Tabletták és poralakban)

"Rossz emésztés ellen"

A MAGYAR GÉPIPAR JELENLEGI HELYZETE

A Szabadság budapesti levelezőjének tudósítása.

A MAGYAR gépipar szép fejlődésnek indult a háború előtti időkben. Minthogy az ország tulajdonában gazdálkodó, természetesen a gazdasági géppártás terén érték el a legeszebb eredményeket. A háború aztán itt is éreztette bomlasztó hatását. Hogy a gépipar mai állásáról tájékozást nyerjek, több előkelő szakembertől kértem felvilágosítást. Értésüleimeit a következőkben foglalom össze:

Hazai gépiparunk, mely a háború előtti már igen magas fokot ért el, most erősen megakadt fejlődésében. Ez nagyon is érthető, hiszen a békeszerződés értelmében elvesztettük vasbányáinkat, szénbányáink jórészt, és a faanyagot szolgáltató hegyvidéki erdősegeket. Ugyszólván semmi nyersanyag sem áll rendelkezésünkre, majdnem mindent külföldről kell importálnunk, ami a géppártást oly költségesé teszi, hogy csak nehezen bírnak versenyezni a német vagy cseh ipartermékekkel. Az anyaghiány és a gyárak szénhiány miatt legtöbb géppártásunk csökkentett üzemmél dolgozik. Így aztán a képzett gépipari munkásoknak egy tetemes része munkátlanul maradt és kénytelen volt munkát keresni a külföldön, főleg a monarchia utódállamaiban. Ezzel jár az a baj, hogy ha a konjunktúra hirtelen jobbra fordulna, akkor sem lehetne a gépipart azonnal a régi fokra emelni, mert nem állna rendelkezésre elegendő munkás. — A mai viszonyok közt, miután valótlanul oly alacsonyán áll, volna kilátás bizonyos exportra is; de ez igen labilis dolog, hiszen a valuták folytonos hullásának van kitéve s így majdnem oly irreális, mint maga a valuta-spekuláció.

A magyar gépipar főcikkei ma is a mezőgazdasági gépek, a gőz- vagy motoros cseplőgarnitúrák, elektromotorok és dinamók. A háború előtt is már elsőrangú produkáltunk e cikkekből. A Hofherr és Schrantz-gyár, a M. A. V. gépgyára s a mosoni Kühne-féle gyár produktumait egész Európában elismerték. Békeidőben még Délamerikába is exportáltunk gazdasági gépeket. Nyugatmagyarországot elcsesztével el kell vesztienünk a Kühne-féle gyárat is, mely pedig a kisebb mezőgazdasági gépekben elsőrangúkat állított elő. A M. A. V. gépgyár főleg gőzlokomobiloikat készít, a Hofherr és Schrantz-gyár cseplőgépekben excellál, a Győri Waggongyár kiváló motoreket készít, míg a Ganz-Danubius gőzekéről neveztes. Malomgépiparunk is jelentős fokon áll, malomipari gépekben a Wörner-gyár és az Elso Magyar Gazdasági Gépgyár vezetnek — hengerekék gyártásában pedig a Ganz-gyár egyenesen világhírű.

A háború alatt a legtöbb gyár kénytelen volt a mezőgazdasági géppártást vagy egészen beszüntetni, vagy minimumra csökkenteni. Minden gyárnak, ha csupán egyetlen esztergapadja is volt, gránátokat kellett készítenie. Általában a hadiüzem váltotta fel a békeüzemet. Mindemellett a gazdasági géppártás terén sem szünetelt a munka egészen, hiszen az óriási megszállott területeken, Oroszországban, Szerbiában, Romániában, hadseregünk intenzív mezőgazdaságot folytatott, melyhez a szükséges gépek jórészt Magyarországot szállították. Jellemző eset, hogy a cs. és kir. hadvezetés, amely mindig igyekezett a magyar ipart háttérbe szorítani s az osztráknak kedvezni, egy ízben nagymennyiségű szénapréselő gép szállítására írt ki pályázatot. Egy nagy osztrák gyár kapta a megbízást, 900 koronájával a gépek darabját. A pályázaton résztvett egy kis miskolci gyár is, mely 800 koronás ajánlatot tett, de persze megsem kapta meg a rendelést. A jellemző dolog aztán abban áll, hogy a nagy osztrák gyár 780 koronájával megrendelte a gépeket a magyar gyárnál és aztán 900 koronáért leszállította őket.

Sok hasonló eset történt, amelyek mind a magyar ipar életrevalóságát és az érvényesülés lehetetlenségét bizonyítják. Mindamellett igen szép eredményeket érték el a gyáraink a háború előtti időkben. A Ganz-gyár például elnyerte a megbízást Konstantinápoly teljes villamos-világítási és közlekedési berendezésére, jóllehet elsőrangú német, angol és olasz cégek is konkuráltak vele a pályázatra. A háború óta a gyárak visszatértek a békeüzemre, sőt egy-két gyár, mely kimondottan hadifelszerelést gyártott meg a békeidőben is, most béketermelésre rendezkedett be, mint pl. a csepeli Weisz Manfréd féle gyártelep. A losonci székérgyár Losoncban együtt elvesztett munkunkra, a székérgyártásban a Debrenceni Gépgyár igyekezik pótolni a hiányt. Erdékes tünnet, hogy az aratógépek a háború első két évében nagy keresletnek örvendtek, míg most alig keresik. Ennek oka az, hogy a háború elején nem volt elegendő emberrel, a mezőgazdasági szabadságolások csak később rendszereztek.

A gépbehozatal külföldről jóformán teljesen megszűnt. Behozatali engedélyt igen nehéz szerezni. Helyes is ez, mert nem tudnánk versenyezni a nyersanyagokban bővelkedő országok géppártával, ha szabadon behozhatnák áruikat. Ezzel szemben kivételünk van, főként a Balkán fel, Jugoszláviába, Bulgáriába; természetesen az új államokhoz tartozó magyar területekre is nagy mértékben.

A földművelők a háború alatt nagyon megszünték és megkedvelték a mezőgazdasági gépeket. A besorozott földművesnek a haretéren sok alkalma nyult, hogy megtanuljon bánni a gépekkel. A front mögötti területeken katonai vezetés alatt intenzív mezőgazdaság folyt, itt is sokat tanult a munkára besorozott egyszerű földműves. Ma már minden faluban szép számmal akadnak géphez értő földművesemberek, és ezért sok tekintetben megszűnt a magyar nép hagyományos maradásága, mely elidegenítette a modern eszközök alkalmazásától. A magyar vidék gépigénye tehát növekedett, igaz hogy még így sem éri el a régi fokot, hiszen területeinknek csak igen kis része maradt meg. De géppártáink némelyike még a nyugat felé is exportál.

A kisebb gyárak főleg gépjávitásokkal foglalkoznak. Automobilt a Magyar Általános Gépgyár készít, valamint a Magyar Fiat Művek is, de ez utóbbi Torinoól kapja a kész alkatrészeket, melyeket aztán itt összeszerelnek. A gépipari árvizonyokban a békeárak kb. hatvanszörszosa az irányadó. Ebből látni, hogy a gépipari cikkek nem drágultak olyan arányban, mint egyéb iparcikkek. Békében egy eke 40 korona volt, ma 2500 korona.

Reméljük, hogy a viszonyok javulással a magyar gépipar ismét jelentős helyet foglal majd el, mint annakelőtte. (b-y)

A SZIBÉRIAI KORMÁNY KÜLDÖTTSEGE ELINDULT

SEATTLE, Wash., nov. 27. Magánküldöttség indult ma el Vladivostokból Washingtonba, hogy keleti Szibériának gazdasági kérdéseit a fegyverkezési konferencia elé terjeszse. A szibériai kormány volt ipar és kereskedelmi minisztere P. F. Goukoff áll a bizottság élén, melynek titkára és tolmácsa Miss T. Stádnichenko a bizottság kijelentése szerint a bolshevik-ellenes ideiglenes kormány Vladivostokban alkotmányos országgyűlést összehívásán dolgozik, melynek első feladata a végleges kormány megalakítása.

\$125.000-OS ARANYRUD TÚNT EL A GÖZHAJÓRÓL.

SAN FRANCISCO, nov. 27. — A Sonoma csendestengeri gőzösről egy 125,000 dollár értékű aranyrudat tartalmazó csomag tűnt el a tiz évi színet alatt úgy el fognak szelni, hogy aztán sem lesz lehetséges összeszedni őket. E miatt aztán, az amerikai hajóépítési ipar, a melyet a háború mesterségesen fejlesztett ki, ismét el fog hanyatlani a külföldieké mellett.

NÖK BIZALOMMAL fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélileg is. (Válasz titoktartás mellett) MEGVÁLTO GYÓGYSZERTAR

A bünper itélethez közeledik

A Fatty Arbuckle sorsát most már hamarosan az esküdtek döntik el.

NAGY SZAKKÉRDÉSEK.

A vád cáfolni fogja a védelem tanuainak állításait.

SAN FRANCISCO, Cal., nov. 27. — A halált okozott súlyos testi sértés büntetetté vádolt Roscoe (Fatty) Arbuckle elleni bünperben a védelem bizonyítékainak előterjesztése a vége felé közeledik és a vád nagyban készülődik arra, hogy ezekre a bizonyítékokra a maga cáfolatát előterjeszse. "A védelem bizonyítékainak egyikét-másikat egyszerűen fel fogjuk robbantani" mondotta a kerületi ügyész. A védelem részéről most már csak az ő ujjlenyomat szakértője következik, valamint a felolvasása azoknak a vallomásoknak, amelyeket Lowell Sherman moziszínész, a tivornya egyik résztvevője, egy chicagói ápolónő és egy nyugat-ottani orvos tettek. A védelem vezetőjének kijelentése szerint a védelem a bizonyítékainak előterjesztését még hétfőn befejezi. Az általános vélemény az, hogy Arbuckle maga nem fog a tanuszkébe ülni, noha McNab, a fővédője végelesen e kérdésben nem hagyott. Holnap külfömben erős jogi harok lesznek az ügyben. A vád kifogásolnia fogja azt, hogy a chicagói vallomások felolvasását, viszont a védelem harcolni fog ezek felolvasásának érdekében. A védelem főargumentumai a bizonyításának tanúsága szerint így csoportosíthatók:

1. Orvosszakértővel igazolja, hogy az áldozat halála, illetve az azt megelőzőt hólyagszakadás másnak, mint erőszaknak is lehetett a következménye.

2. Hogy az a körülmény, hogy Miss Rappe a ruhát leszaggatta és kiáltozott, mit sem bizonyít, mert a bizonyítékok szerint azt "iz esztendő óta igen sokszor megselekedte, amikor rohamai voltak.

3. Hogy az eset alkalmával, amikor az első segélyt nyújtották, a saját barátai oly durván kezelték az áldozatot, hogy a hólyagszakadás ennek következtében is bekövetkezhetett.

A holnapi tárgyaláson külfömben a védelem ujjlenyomat szakértőjét is kihallgatják, aki a vád hasonló szakértőjének véleményét iparkodik majd megcáfolni.

Felmerült az a terv, hogy a csatahajókat alakítsák át személyszállító forgalomra. (Folyt. az 1. oldalról.)

zül egyetlen egy sem nyilatkozott a konferencia programjával ellentétben értelemben, mikor mostanában meglátogatták Washington. Kérdézőkötések tárgya főképpen az volt, hogy milyen módon tarthatók üzemben hajóépítő telepeket még azután is, hogy a konferencia elhatározza a hadihajók építésének beszüntetését. Az építők egy része azon tömődik, hogy milyen üzleti vállalkozás lenne az, ha a hajók szétbontását vállalnák magukra. Egy-két hajónál természetesen nem sok nyereséggel kecsgetné az ilyen üzlet, de ha nagyban csinálhatnák a dolgot, jobban kifizetné magát, kivált ha tekintetbe veszik, hogy hajóépítő telepeiken a munka úgy is szünetelni fog.

Az amerikai hajóépítő cégek a konferencia döntése mindenestre érzékenyebben fogja suttani, mint a többi országokét. Angliának és Japánának meglehetősen sok kereskedelmi hajót kell építenie, míg az amerikai kereskedelemnek tulsok hajója van, a mit a háború alatt építettek, úgy, hogy ha a kormány hajóépítetése megszűnik, az építőtelepeknek nem lesz kilátásuk semmi munkára. A kormánykörök e miatt meglehetősen nagy aggodalomban vannak, mert ha az amerikai hajóépítő telepek munkája megszűnik, szakértő munkásai a tiz évi színet alatt úgy el fognak szelni, hogy aztán sem lesz lehetséges összeszedni őket. E miatt aztán, az amerikai hajóépítési ipar, a melyet a háború mesterségesen fejlesztett ki, ismét el fog hanyatlani a külföldieké mellett.

NÖK BIZALOMMAL fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélileg is. (Válasz titoktartás mellett) MEGVÁLTO GYÓGYSZERTAR

2017 W. 25 Street, Cleveland, O.

KARÁCSONY

a civilizált világ legszebb ünnepe, amelyen mindenki megemlékszik szeretteiről és barátairól. Aki az ünnep alkalmából pénzt akar küldeni postán, vagy táviratilag

Magyarországba Jugoszláviába Csehoszlovákiába Romániába

jól teszi, ha már most intézkedik, mert pénzküldeménye így bizonyosan megérkezik, mikorra kigyulladnak a karácsonyfák.

Küldjön most táviratilag Koronákat vagy dollárokat Magyarországra

BANKHAZAM TEKINTÉLYE ÉS LEGKIVÁLÓBB ÖSSZEKÖTTETÉSEI MINDEN ÜGYFELEM SZÁMÁRA BIZTOSÍTJÁK A LEGMÉRŐNYOSABB ÁRFOLYAMOT ÉS PONTOS KIFIZETÉST.

Kérjen karácsonyi pénzküldési árjegyzéket

KISS EMIL Bankháza

133 Second Ave., New York, N. Y.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

kizárólagos képviselője.

A Magyar Királyi Államvasutak Menetjegy irodájának kizárólagos képviselője.

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet megbízásából a magyar lebeljegyzésű bankjegyek hivatalos gyűjtőhelye.

Alapított 1898-ban

m. n. 41

Amerikába vágyik Landru, a sokszoros asszonygyilkos

Ha ugyan felmentik. A mi most már nem olyan valószínű, mint eleinte volt. — A keménye hamujában talált csontok emberi csontoknak mondják a szakértők: tulsok bennük a foszfát.

VERSAILLES, nov. 27. — Hanry Landru, a "gambaisi kékszakáll" ügyében a vád képviselője ma az elmélet teréről a vizsgálóteret lépett: tanukat vonultatott fel a vádlatot szemben. Szakértők voltak ezek a tanuk, akik azt állították, hogy a Landru kertjében lévő szemetes ládából meg a konyha tűzhulladékából előkerült csontdarabok határozottan emberi csontokból valók. Ezeknek a szakértőknek egyike, Dr. Paul, nemcsak annyit állított, hanem azt is mondta, hogy a talált csontok között koponyadarabok is voltak, olyan egyénekre a koponyájából, a kinek fejét fejcsérvál egy kalapáccsal zuzták szét. Az esküdtek az egész tárgyalás alatt egyszer sem tanusítottak akkora figyelmet, mint most e tanuallomások alatt.

A védelem annak állítására szorított, hogy nincsen a vizsgálóteret terére lépett: tanukat vonultatott fel a vádlatot szemben. Szakértők voltak ezek a tanuk, akik azt állították, hogy a Landru kertjében lévő szemetes ládából meg a konyha tűzhulladékából előkerült csontdarabok határozottan emberi csontokból valók. Ezeknek a szakértőknek egyike, Dr. Paul, nemcsak annyit állított, hanem azt is mondta, hogy a talált csontok között koponyadarabok is voltak, olyan egyénekre a koponyájából, a kinek fejét fejcsérvál egy kalapáccsal zuzták szét. Az esküdtek az egész tárgyalás alatt egyszer sem tanusítottak akkora figyelmet, mint most e tanuallomások alatt.

KAR KIN-LÓDNI FAJOS HATTAL Red Cross Kidney Plaster megszűnteti fájdalmát. Ragasszon tapaszt a hátára. A természet elvégzi a többit. Kiltató reuma, rándulás, hűlés és köhögés ellen. Biztos és hatásos. Kérje gyógyszerkereskedőtől. Johnson & Johnson

kérdést tett fel a vádlottnak. A bíró azt mondta, hogy az ő kérdézőködése teljesen logikus. Logikus, de törvénytelen, felelte a védőügyvéd, és mikor jogi tekintélyeket megkérdeték, a bíró el is állott a kérdézőködésnek abban az irányban való folytatásáért.

Mikor a nap végétével Landru visszatért börtönébe, a szó szoros értelmében összeesett az egész napi igazlalomtól és ki-mérléstől.

"Az egész világ ellenem van; mennyi hüho semmiért, — mondotta panaszkodva.

Az egyik amerikai lap tudósítója aláírást kért tőle a fényképe. Mikor ezt a kéretet teljesítette, sóhajta fordult oda az újságíróhoz:

"Remélem, hogy az amerikaiak nem hiszik el, hogy én csakugyan olyan rossz volnék, mint a milyen vagyok. Ha felmentenek szeretném az életemet újra kezdeni Amerikában."

Motor truck és kocsiszállítás, lovas dumpyol szekerek C. J. COLE CO. Szállítás minden üzleti célra. m. n. Y

Advertisement for Lifebuoy soap. A Lifebuoyt ára minden család használatára lehetővé teszi. Tisztító és szépitő minőségeit családjának minden tagja élvezni fogja. Tiszta, fejtelen, pámla olaj adja meg a Lifebuoy VÖRÖS színet. Képsül az A. E. A. ban

JE maradt. NY küldjön... ÁG... YV... BANK... FIOK: 7 2nd Ave. 63rd Street... gyháza... Store... Bank

MAGYAROK AMERIKÁBAN

EGY ÉS FÉL ÉVI BÖRTÖNRE ÍTÉLT TELEK-HIÉNA

C. H. von Förster szerb telek-ügynököt a bíróság büntönséknél találta.

MAGYARUL IS BESZÉL.

Több magyart is megkároslított. PITTSBURGH, Pa. — Pittsburghban, a telek hiénák egyik közismert alakja volt C. H. von Förster, aki származására nézve szerb, de jól beszélt magyarul is és lelkiismeretlenül fosztogatta a szerb, a magyar, különösen az oláh bevándorlókat Pittsburgh és környékén. Hogy mily csalárd fondorlatokkal csapta be Förster az áldozatait és hogy mennyi pénzt szedett ki tőlük, azt nem lehet megállapítani. Annny bizonyos, hogy Förster is gondtalanul és nagy lábon élt, de végre is megjárta a megkapta jutalmát, amit minden telek hiénának, aki a szegény bevándorlókat élelkeskodik, meg kellene kapnia. Förster ügyében megartották a tárgyalást, mely elítélésével végződött. Aránylag olcsón szabadult meg Förster, akit a pittsburghi amerikai lapok osztrák nemesnek tesznek meg. Singleton bíró nem kevesebb mint egy évi és nem több mint másfél évi börtönrre ítélte, melyet a Western Penitentiary fegyházból kell eltöltenie. Försternek L. A. Reich volt a bűntársa, akiről azonban bizonyosodott, hogy csak játékszer volt a Förster kezében és ezért a bíróság felmentette az ítéletről. Förster ügyvédje felbezést jelentett be az ítélet ellen.

ELLIS ISLANDI HIREK.

NEW YORK, nov. 22. — A hevesmegei Reeskről érkezett a Scythiával, az 52 éves Vas Mihály, hogy fivéréhez, Vas Jánoshoz utazzon, Ragsdalere, Ind. Pénz nélkül érkezett meg Ellis Islandra, és tekintettel előrehaladt korára, a vizsgáló bíróság visszatartotta, felszólítván fivérére, pénz és megfelelő affidavit beküldésére.

ZALAAPÁTIBÓL ÉRKEZETT A SCYTHIAVAL, A 40 ÉVES BESZE ANNA, A 13 ÉVES ARANKA ÉS A 9 ÉVES MARGIT LÁNYAIVAL, HOGY SÓGORÁHOZ, KÖSSÖRŰS JÁNOSHOZ UTAZZON STEELTONBA, PA., KI OTT A SO. 2ND STR. 406 SZÁM ALATT LAKIK. FÉLJE A HÁBORUBAN ELESETT, A VIZSGÁLÓ BÍRÓSÁG VISSZATARTOTTA, FELSZÓLÍTVÁN FIVÉRENT, PÉNZ ÉS MEGFELELŐ AFFIDAVIT BEKÜLDÉSÉRE.

A 24 éves Vémer Lidia, a Tolnamegyei Némediből érkezett a Scythiával, hogy vőlegényéhez, Seres Józsefhez utazzon Akronba, O., ki ott a Main Str. 704 szám alatt lakik. A vizsgáló bíróság visszatartotta és csak akkor bocsátja ki, ha Seres affidavitot küld be, melyben kötelezi magát, hogy a lányt megkezelése után rögtön oltár elé vezeti.

A Budapest melletti Szt. Lőrincről érkezett a Scythiával, a 38 éves Elek Anna, a 9 éves Jozsef és a 7 éves Gábor gyermekeivel, hogy sógorához, Fordi Jánoshoz utazzon Akronba, O., ki ott a Morgan Str. 593 szám alatt lakik. Az asszonynak félje a háboruban eltűnt. A katonai hatóságok képtelenek voltak megállapítani, vajjon férje elesett-e, vagy pedig fogásába került. Így gondolta, hogy a róla és gyermekeiről gondoskodják. Ha megfelelő affidavitot küld be, kibocsátják őket.

A MAGYAR REF. LEÁNYEGYHÁZ HÁLÁÜNNEPE

Az amerikai ref. egyház számára készült 'Bulletin Board' átadása és felavatása.

BARBERTON, O. — A barbertoni magyar ref. leányegyház az amerikai ref. egyház sokoldalú támogatásának, különösen telpoma és iskolája díjtalan átengedésének viszonzásául rendkívüli gyűlésen elhatározta, hogy díszes "Bulletin Board"-ot vásárol s azt ünneplés keretében fogja átnyújtani.

A napi jelentések közlésére szolgáló táblát december 4-én, vasnapon fogja a Leányegyház átnyújtani, s ekkor megy végre annak felavatási ünnepe. Az ünneplésre a magyarság díszmenetben vonul ki, gyülekezést délelőtt 10 órakor Ekesai Sándor útleben, szemben a postával, s onnan vonulnak a Hopocan és First str. sarkán lévő amerikai ref. templomba. A magyarság részére külön padok lesznek fenntartva a szökök mellett. Róza Béla, a ref. leányegyház gondnokja ez uton is kéri a barbertoni magyarságot, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az ünneplésen.

KONZULI KERESTETÉS.

A svéd királyi alkonzulátus 226 Superior ave. N. W. Cleveland, O. hazai ügyeikben sürgős személyes vagy levélnél jelentkezésre hívja fel az alább felsorolt egyéneket:

- Szabó Mihály, Budapest, Gaál Károlyné és Szabó Eszter; Bering Pál, Kering József Budapest; Kúrdai Ferenc, Gergely Gyula, felsődobszai lakos; Szuh Mihály, Budapest lakos; Matuszka Mihály, Szegeden lakó neje; Berger Julia és Mária, Berger Katalin, Rohrbach; Klein Mihály, Klein Herman, Budapest; Fitz Rudolf, Fitz Alajos, Béc; Frank József, Frank Lajos, Szentmártonkúta; Szabó János, Szabó Béla, Budapest; Vadász Ferenc, Czilli Vadász, Szentgotthárd; Ludescher János, Mina Hella, Dobrin; Blazek Jakab, Blazek József, Wien; Steiner Valentin, Steiner Sebestyén, Michelbach; Kirchberger Gyula, Ujházi Anna, Pápa; Leimer Ferenc és József, Leimer Katalin, Budapest; Benich János, Szabó Gyula, Kerepes; Szabó Ilona, Szabó Gyula, Kerepes; Goldstein Bert, Lefkovits Herman, Budapest; Szabó János, Szabó Béla, Rákospalota; Szűcs Gyula Nagykanizsa, Szigcsa István Nagykanizsa; Debre Ignác, Budapest; Kreith István, Révfalu, csatládai ügy; Szoproczi Lajos, Rákospalota; Gazda Mariska, Rákospalota; Kerner Ignác, Vécse; Rónai Béla, Vécse; Perum András, Budapest; Kaska Anna, Budapest; Maracok Istvánné sz. Molnár Juliánna, Munkács, bírósági ügy; Liszák Mária, Tiszafüred; Lőrinczi György Szeged; Eles Endre, Halmi, Ugocsa; Rágány Sándor, Prűgy, Szabolcs; Seres Károly, Sz. Udvarhely; Tordaaaryasm; Deutsch, Magyarország, 1894 — 1895-ben, a Magyarok Egyesülete, Cleveland, O. elnöke; Bittner János, Vécse; Kocsis Jánosné sz. Galajda Mária, bírósági ügy, Szep; mindezek Clevelandból kerestetnek.

FELHÍVÁS West Virginia és Pennsylvania magyarságához!

Felkérém mindazon magyarokat, akik Barkai István, Elwood City, W. Va. és Katona Károly, Ossage, W. Va.-i lakosok és telekügynökökkel Ohio és Pennsylvania államokban lotokat vettek és öröklevél nem kaptak, az azonnal írják meg nekem saját érdekében. Kovács István, Box 496 Morgantown, W. Va. Morgantown, 277-79

CLEVELANDI HIREK

REVOLVERT CSEMPÉSZTEK PURPERÁHOZ

Purpera nővére revolvert helyezett halálra ítélt bátyja cellájába.

ELFOGOTT ASSZONY.

Purperának febr. 10-én kell beülnie a villamoszékbe.

Josephine Gillett, Sam Purperának nővérét, annak a gyilkosnak nővérét, akinek február hetedikén kell bünei miatt beülnie a villamoszékbe, tegnap letartóztatták a columbusi fegyházból.

Az asszony a csaiadjával, Purpera anyjával és a család többi tagjával egyetemben, meg látogatta a halálra ítélt embert.

Mialatt beszélgettek vele, Mrs. Josephine Gillett átment a szomszédos cellába, amelynek ajtaja nyitva volt és a padra egy csomagot tett le. A csomagban revolver volt, újság papírosba csavarva.

Azután visszatért a beszélgetők csoportjához.

Rajtavesszett azonban a kis manőveren. Egy ór észrevette a dolgot, elvette a fegyvert és elvitte a fegyház wardenjéhez.

A nő azonnal letartóztatták.

A warden különben kijelenti, hogy a fegyvert Purpera legfeljebb arra használhatta volna csak, hogy agyonlője magát.

A megszállásához nagyon kevés a remény. Egy, vagy két ór cselet le lehetett volna, de semmiesetre se tudott volna ki a cella ajtaján, még kevesebb tudott volna áthatolni a cellák során és kijutni a főbejárathoz.

Ugy Novariot, mint egy volt rendőrgyűsz, aki azóta lemondott, megidéztek a Chamber of Commerce bizottsága elé, hogy ott mondja el a véleményét mind a kettő. Egyik se ment el a meghívásra.

Mr. Bramley, a bizottság elnöke nagy beszédet tartott, amelyben kijelentette, hogy a rendőrgyűszök részéről a legnagyobb visszaélések történnék ebben a dologban. Százával sérítik meg a traffic lavt naponként Clevelandban, megsebesítenek, megölnek embereket az autómobilok és semmiféle eljárásban nem indítanak ellenük.

"Hol az igazság? Hol a törvény ereje? A legszigorúbb eljárást követeljük a büntössel szemben" — hangoztatta Mr. Bramley.

A bizottság vizsgálata kínos feltűnést keltett a városban és biztos, hogy a botrány még szélesebb hullámokat fog majd vetni.

A bűnösök mindenesetre bűnhődjenek. A legnagyobb szégyen lenne Clevelandnak, ha nem így lenne.

AGYONVERTEK A RABLÓK EGY KERESKEDŐT

A 32 éves Louis Goldstein zsbírúst Cedar avenuei útletében gyilkolták meg.

ISMERETLEN TETTESEK.

A pincében ütötték le áldozatukat a rablók.

Koran rendőrn kívül erőszakos halálra halt meg pénteken este Louis Goldstein 32 éves zsbírús is. Goldsteint a 10112 Cedar avenueen lévő üzletében gyilkolta meg valaki. A pincében foglalkozkodó kereskedőt agyonverte a merénylő s aután kifosztotta a zsebeit.

A rendőrséget Abe Goldstein, az áldozat fia értesítette a gyilkosságról. A fiu késő este látogatott 2241 E. 97th streeti otthonukból az üzletbe s nagy ámulattal avval fogadták az ott talált vek, hogy nincs az apja az üzletben, pedig már vagy félóraja várnak rá.

A fiu kérseni kezdte apját s rá is akadt a pincében. Mellette hevert a véres balta, amelylyel a gyilkos széthasította a fejét.

A gyilkost nem látta senki s így a rendőrségnek nehéz dolgot ad a kézrekerítése.

A TOLVAJ A TOLVAJ

Cipőket lopott, de valamennyi ballábra való.

A rendőrségen panaszt tett J. F. Burns columbusi cipőgyári ügynök, hogy ellopták egy belvárosi szálloda előtt a koscsijából az egyik mintaladáját, amelyben cipőmintákat hordott. Bement ebédelni s amikor visszatért, hült helyét találta a ládának.

A tolvajnak nem volt szerencséje — mondotta Burns — mert a ládában mind az ötven ctpő ballábra való. Csak akkor használhatja esetleg azokat, ha jobblába hiányzik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. G. Dayton O. Elég cím: Hungarion Rom. Catholic Church, Johnstown Pa.

K. K. Amherst O. Hazárdnak rendületlenül — az egyedüli és helyes szöveg. Helytelen a "hárdának" módosítás s "házad rendületlenül" értelmeleten.

C. J. Bedford, O. Kivánságot nem teljesíthetjük.

P. M. Buffalo, N. Y. Az amerikai tözsden nem jegyzik, s jelenlegi árnyalatát nem tudjuk. Az ajánlott leveleket reklámhatja a postán. Az abban küldött pénzért nem felel a posta.

S. T. Akron, O. A tözsde nem jegyzi, hazulról kérjen felvilágosítást, esetleg a nagyobb pénzintézetek máz értesültek róla. Ha ön a szerződést közzégyözi és konzulatusi hitelesítéssel aláírja, nevére átiradják.

L. M. Detroit, Mich. Nem szolgálhatunk vele. Tessék talán Kiss Emil könyvkereskedőnek írni.

Miss O. Blandburg, Pa. Küldjön hiteles megbízást hazai ügyvédek, hogy érdeket a hagyaték tárgyalásán képviselhesse

A meghült mellre

Musterole könnyen használható és nem okoz hólyagosítást, mint a régi módú mustár flastrom. Musterole tiszta fehér kenőcs, mustárolajból készült. Csak gyengédeken dörzsölje ujjával. Örüni fog amikor látja a gyors enyhülést. Vegyen Musterole-t a patikában. 35c és 65c egy tegegy vagy tubus, Kórházi szajz 83. JOBB A MUSTÁR FLASTROM-NÁL

HÉTSZÁZ ESZTENDŐ FEGYHÁZBÜNTETÉS VÁR AZ ÖREGRE

Aki vétségére jutott összeütközésbe a törvénnyel. — A hetvenkét éves büntös.

BANKÓT HAMISITOTT.

Minden egyes hamisított bankóért külön büntetést kap.

zemo BÓRBAJOK ELLEN

Szintesse meg a fejkorpát, fejbőr vizsktetést és hajhullást

Használja Zemo hajmosókat. Ez megakadályozza a kopást, viszketést és hajhullást. Bőrgyógyász, sómör, gőrnem, borotválás után nagyon jól. Kapható minden patikában.

FELHÍVÁS West Virginia és Pennsylvania magyarságához!

Felkérém mindazon magyarokat, akik Barkai István, Elwood City, W. Va. és Katona Károly, Ossage, W. Va.-i lakosok és telekügynökökkel Ohio és Pennsylvania államokban lotokat vettek és öröklevél nem kaptak, az azonnal írják meg nekem saját érdekében. Kovács István, Box 496 Morgantown, W. Va. Morgantown, 277-79

KÖSZVÉNYFAJDAKNAK HAMAR ELMULNAK.

A MEGVISELŐ és kínzó közsvény fájdalom hamarosan elmúlik, ha Sloan's Linimentet használunk.

Negyven éve az emberek a világ minden részében azt találják, hogy a Sloan's Liniment a fájdalomnak természetes ellensége.

Bezzívórog dörzselés nélkül. Előre is megmondhatjuk, egészséges, felvidít szagából ítélve, hogy jót fog Önnek tenni.

Tartson Sloan's-t kéznél idegben, talpait, csípőfájdalom, bémült hát, merev tagok és fájs izmok ellen. Minden gyógyszerénél —35c, 70c, \$1.40.

YOUNGSTOWN, OHIO-BAN HOLNAP

Kerékjártó Duc

a világhírű magyar hegedűművész és Operaház tagja, nagyszabású HANGVERSENYY rendeznek a WEST BOARDMAN STREETEN lévő MOOSE AUDITÓRIUMBAN

Helyárak: \$2.20, \$1.65, \$1.10 és 83 cent, a hadiadóval együtt. Jegyek kaphatók: Amerikai Magyar Hirlap, 320 W. Federal St., Ress Music Store, 408 W. Federal St., Ress L. and Sons, 359 E. Federal St., Szabadság, 336 W. Federal St. KEZDETE PONT 8 ÓRAKOR! Jöjjen el minden magyar ember, aki a fajtáját szereti! 276 78

GYILKOSSÁG VÁDJA ALATT

A 42 éves George Sackis, akit lelték a 1260 E. 9th streeten lévő apartmentházban, meghalt tegnap este a Huron Road kórházban és Mrs. Minnie Eakin 32 éves asszony, akinek a kezében elődült a halál okozó revolver, gyilkosság vádjá alatt rendőrkézben van.

FELHÍVÁS A MAGYARSÁGHOZ!

Az amerikai magyarságnak egyedüli segítői és támazai az általa alapított és fenntartott egyletek. Ezek sem mind olyanok, melyekre bátran támaszkodhatna a magyarság. Példák vannak előttünk, hogy a nagy garral hirdetett olcsó egyletekben mindig becsaptak a köréje csoportosult népet. Az olcsó egyleteknek csak a tisztviselők látják a hasznát, míg meg nem bukik, a tagság pedig sirathatja a befizetéseit.

Ennek maga a magyarság az oka, mert még mindig elhiszi, hogy az olcsó egylet a jó egylet. Ezt viszont a tudatlan és rosszakaratu vezetők ottolták bele a néphe. Ha valahol, akker az egyletekre vonatkoztatva kell figyelembe venni, hogy az olcsó husnak hig a leve.

Az Amerikai Magyar Segélyző Szövetség nem olcsó magyar egylet, de nem is olyan drága, mint a nagy amerikai egyletek; — azonban jobb és biztosabb bármely magyar egyletnél és az amerikai egyletek között is csak egy-kettő akad, mely olyan erős és biztos, mint a Szövetség.

A Szövetség fizet: \$1000 haláleseti összeget, 500 dollár félsegélyt, 250 dollártól 500 dollárig csalakulási segélyt, 500 dollár agkori segélyt, agkori teljes végkielégítést és 7 dollár heti betegsegélyt. Ezeket nem csak igéri, de biztosan meg is fizeti. Gyermekekostyálá 100 dollár haláleseti összeget fizet 15 cent havi díj ellenében.

Felhívjuk a magyarságot, hogy csatlakozzon a Szövetséghez, mint a legjobb, legbiztosabb és legvagyosabb magyar testülethez, ahol nincsenek konvenciók, nincsenek fizetés felemelések, nincsenek külön kivetések és ahol mindent maga a tagság intéz referendum-szavazás útján. A Szövetségnek egész Amerikában vannak oszállyai; — jelentkezni lehet azoknál és a központi titkári hivatalban. Önálló egyletek és csoportok is csatlakozhatnak, tagságuk átvétetik kórkülönbség nélkül. Cim:

American Magyar Segélyző Szövetség 1412 STATE ST., BRIDGEPORT, CONN. Megkeresésekre azonnal válaszol a titkári hivatal. 275 78 81 84 87 93 96 99

RÉZ CSÖVEZET MELEGÍTÉS CÉLJÁRA

Mindenféle réz-csővezet állandó rakítára. Végezze ön maga plumber munkáját. Mi mindenkinek érünk.

PLUMBERS SUPPLY CO.

433 Liberty Ave. Pittsburgh, Pa. Irjon árjegyzékért. Ingyen küldjük. all

"A FULLERTON STATE BANK"

LEGYEN A MIKULASA.

Küldjön az óhazai rokonainak és barátainak néhány dollárt ezen bank útján és boldoggá teszi őket.

Ít mindíg a legolcsóbb árakat és a legjobb kiszolgálást kapja.

FULLERTON STATE BANK

A FULLERTON ÉS SOUTHPORT AVE.-K SARKÁN, CHICAGO, ILL. Szombaton és kedden este 9 óráig nyitva. he all

ESKÜVŐ.

BEAVER FALLS, Pa. — Kovar János Abauj. Csobád. róli vette oltárhoz a Borsodm. Irotáról kivándorolt Tóth András és neje, szül. Józsa Erzsébetnek Mária-Leányt. Az esküvő november 14-én folyt le a St. Mary róm. kath. templomban. Vőfély: Tóth János, koszorú leány: Mihalesik Anna voltak. Az esküvőt vidám lakodalmi estély követte.

BIMBÓHULLÁS.

BRIDGEPORT, Conn. Szabolcsmegei Laska Károly és neje Terhes Borbála három htes újszülött Ferenc nevű kis gyermeke elhaltáozott. Kovács Miklós István ref. lelkes végezte a Polke-féle temetkezési intézetben és a temetőben a gyászszertartást.

OLVASÓINK FIGYELMEBE.

Youngstowni olvasóinknak ez uton is tudatjuk, hogy Szilágyi Imre fel van hatalmazva lapunk hátralékosaitól az előfizetést bekollektálni és nevéükben nyugtázni. Ugyiszintén fel van hatalmazva uj előfizetéseket is szerzenni, akik a hátralékosokkal együtt részcsllnek jubileumi milliós-koronas ajándékunkban.

East Youngstownban a Loschitzer és Engel cég Schort street 9. szám alatti irodájában lehet előfizetni a Szabadságra, ahol Loschitzer ur veszi át a pénzt és adja át a nyugtáz előfizetőinknek. Olvasóink szives támogatását kérve, vagyunk tisztelttel a SZABADSÁG youngstowni irodája.

LEGUJABB MAGYAR NÓTÁK és operettek kottái 5 centől felébb, valamint néhány kitűnő óhazai hegedűt, hurkot, rendkívül olcsón vehet.

MUSIC STUDIO

2918 Lincoln Ave., Chicago, Ill. Telefon: Lakeview 4676.

BRIDGEPORTI HIREK.

A SZENT ISTVÁN RÓM. KATH. HITKÖZSÉG KÖRÉBŐL

KERESZTÉLÉSEK

BRIDGEPORT, Conn. Kirsch János (Koppány, Veszprém) és neje Liszkovszky erzia (Varsány, Veszprém) fia Henrik Ferenc névre; keresztüzleli Raucher Ferenc és Raucher Teréz.

Répassy Géza (Bridgeport) és neje Sziász Anna (Perbenyik, Zemplén) leánya Irén névre; keresztüzleli Novotnik János és Répassy Mária.

Novotnik János (Gyórszentmárton) és neje Répássy Mária névre; keresztüzleli Répássy Géza és neje Sziász Anna.

Kurucz István (Kajár, Győr) (Szendrő, Borsod) leánya Mária és neje Matalics-Mária (Nagybaráti, Győr) leánya Olga névre; keresztüzleli Fehér Dező és neje Kurucz Etel.

Radeczyk Bertalan (Fairfield, Conn.) és neje Sándor Mária (So. Norwalk, Conn.) fia Róbert Bertalan névre; keresztüzleli Sándor József és neje Szlavik Klára.

Bögös Gábor (Dombrád, Szabolcs) és neje Gyuricskó Borbála (Demecser, Szabolcs) fia Béla Sándor névre; keresztüzleli Reskó Sándor és neje Simon Mária.

Kedves Imre (Hejce, Abauj) és neje Lengyel Berta (Boldogkőujfalva, Abauj) fia Elemér Ernő névre; keresztüzleli Kedves János és neje Szabolcs.

Stefurák Ferenc (New York) és neje Hiszem J. Mária (Kisszeben, Sáros) fia Róbert János névre; keresztüzleli Herzog István és neje Hiszem Ilona.

NŐK BIZALOMMAL fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélileg is.

MEGVÁLTO GYÓGYSZERTAR

Helyárak: \$2.45, \$2.20, \$1.60, \$1.10, 85c és 55 cent

Kerékjártó Duc

világhírű csodahegedűs és

DISKAY JÓZSEF

tenorista a m. kir. Operaház tagja 1921 DECEMBER 1-én, csütörtök este pont 8 óra 15 perckor Carnegie Music Hallban (Forbes Street, Shenley Park) PITTSBURGH, PA.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, sieszen jegyét már most megváltani a következő helyeken:

Szende Béla managernél, 320 Liberty Avenue, Tel: Court 3599, Kaufmann Department Store (Foreign Department) Mrs. Chizind, Columbia Music Store, 101 Sixth Street, Tel. Smithfield 719. A Szabadság irodájában, az Amerikai Magyar Ujság irodájában, és az Amerikai Magyar Népszava irodájában.

Helyárak: \$2.45, \$2.20, \$1.60, \$1.10, 85c és 55 cent

Sloan's Liniment

Patent

LAUB'S

kenyér

LAUB'S

kenyér

KIS HIRDETESEK

ARSZABASA.

KERESTES, MUNKAT KE... ELLATAST NYER... KIADÓ ÜZLETHELYISÉG...

KIADÓ ÜZLETHELYISÉG.

REZEP NAGY ÜZLETHELYISÉG... KIADÓ ÜZLETHELYISÉG...

HÁZASSÁG.

HÁZASSÁG CÉLJÁRÓL megismerked... HÁZASSÁG CÉLJÁRÓL...

KÖZÉPKORI FIATAL ÜZLETEMBER.

KÖZÉPKORI FIATAL ÜZLETEMBER... KÖZÉPKORI FIATAL ÜZLETEMBER...

LEVELES, ÖGYNÖK KE...

LEVELES, ÖGYNÖK KE... LEVELES, ÖGYNÖK KE...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

ELADÓ FARMOK.

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

NAGY ÖLCSÓSÁG.

NAGY ÖLCSÓSÁG... NAGY ÖLCSÓSÁG...

69 AKERES FARM VÁROSHOZ.

69 AKERES FARM VÁROSHOZ... 69 AKERES FARM VÁROSHOZ...

20 ÉVES ÜZLETEMBER.

20 ÉVES ÜZLETEMBER... 20 ÉVES ÜZLETEMBER...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

KERESTETÉS.

KERESTETÉS... KERESTETÉS...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

CIMET KÉRNEK A SZÜLŐ.

CIMET KÉRNEK A SZÜLŐ... CIMET KÉRNEK A SZÜLŐ...

ben Heumann Emma győztes.

ben Heumann Emma győztes... ben Heumann Emma győztes...

Kajtar Jánosnak Jobbába.

Kajtar Jánosnak Jobbába... Kajtar Jánosnak Jobbába...

né Majaik Rózsiá bécsi-ut 21.

né Majaik Rózsiá bécsi-ut 21... né Majaik Rózsiá bécsi-ut 21...

SZENT KARACSONY UNNEPÉRE.

SZENT KARACSONY UNNEPÉRE... SZENT KARACSONY UNNEPÉRE...

LEVELÉ VAN A SZÜLŐHÁZABÓL.

LEVELÉ VAN A SZÜLŐHÁZABÓL... LEVELÉ VAN A SZÜLŐHÁZABÓL...

Ki akar munka nélkül vagyont szerezni?

Ki akar munka nélkül vagyont szerezni... Ki akar munka nélkül vagyont szerezni...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

ERTESETÉS.

ERTESETÉS... ERTESETÉS...

FELTALÁLOK!

FELTALÁLOK!... FELTALÁLOK!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!... UJDONSÁG!

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

VEGYES.

VEGYES... VEGYES...

MUNKAT NYER - FÉRFI.

MUNKAT NYER - FÉRFI... MUNKAT NYER - FÉRFI...</